Dnro 001/81/2021

Markus Penttinen 11.1.2021

Eduskunta
Talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntönne 14.12.2020

VNS 6/2020 vp Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle - Suomen kestävän kasvun ohjelma.

Akava suhtautuu kokonaisratkaisuna myönteisesti EU:n koronaelvytysrahastoon. Yhden yksittäisen maan elvytystoimet jäisivät tehottomammaksi kuin yhdessä tehdyt yhdensuuntaiset tukitoimet. Toisekseen rahastolla on mahdollista viedä eteenpäin uudistuksia, kuten digitalisaatiota ja Green Dealin mukaista ajattelua. Kolmanneksi Suomi on vientiriippuvainen maa ja suurimpana markkina-alueenamme ovat muut Euroopan unionin jäsenmaat.

Akavan mielestä pitää painottaa hiilineutraalisuutta, teknologiaa, tutkimusta ja digitalisaatiota sekä kriteerit täyttäviä infrahankkeita. Suomen kestävän kasvun ohjelmassa nämä asiat ovatkin näkyvästi esillä ja siinä on monia tuettavia hankkeita. Varoja käytetään kuitenkin lukemattomissa eri kohteissa ja on kysyttävä, saako näin mahdollisimman suuren vaikuttavuuden.

Esimerkiksi investoimalla merkittävä osa Suomelle tulevasta rahoituksesta laajoihin teknologia- tai tutkimushankkeisiin, kuten energian varastoinnin ohjelmaan, tekoälyohjelmaan tai itseohjautuvan julkisen liikenteen ohjelmaan, voitaisiin luoda työpaikkoja ja kasvua luovia läpimurtoja ja uusia merkittäviä innovaatioita.

Akava haluaa kiinnittää huomiota myös siihen, että koronaelvytysrahaston ja EU:n monivuotisen 2021-27-budjetin kokonaisuudessa tutkimusvarojen kasvu jää vaatimattomaksi. Erityisesti Suomella on hyviä kokemuksia siitä (1990-luvun alun lama), että panostamalla rohkeasti uuden luomiseen saadaan aineksia nousuun ja pitkäjänteiseen elpymiseen. Myös tämä näkökohta puoltaa vahvoja panostuksia edellä mainittuihin laajoihin tutkimus- ja teknologiahankkeisiin.

Eduskunnan talousvaliokunnan toimialaan kuuluu myös markkinoiden toimivuus. Elvytystoimet ovat nykytilanteessa välttämättömiä, mutta EU:n kilpailupolitiikan valtiotukisääntöjen asettaminen ”jäähylle” ja samanaikaiset mittaluokassaan ennennäkemättömät rahatuet eivät saa johtaa markkinoiden vääristymiseen pysyvällä tavalla.

Kansalliset ohjelmat tulee toimittaa Brysseliin viimeistään keväällä, mitä seuraa niiden arviointi ja hyväksyntä. On tärkeää, että tässä jatkokäsittelyssä katsotaan aidosti, täyttävätkö kaikkien maiden ohjelmat asetetut kriteerit muun muassa uudistumisesta, EU:n talouspolitiikan ohjausjakson suositusten noudattamisesta ja kasvupotentiaalin luomisesta. Tarvittaessa kriteerit täyttämättömiä kansallisia ohjelmia on hylättävä ja lähetettävä uuteen valmisteluun. Kyse on yhteisten varojen käytön lisäksi rahaston vaikuttavuudesta koko Euroopan unionin alueella ja viime kädessä, mitä hyötyä Suomikin siitä saa.

Akava ry:n puolesta

Markus Penttinen
kansainvälisten asioiden päällikkö

Rautatieläisenkatu 6
00520 Helsinki
puh. 020 7489 400
www.akava.fi

Akava